

JUHANI SUOMI

Kunniasta ja moraalista Häikiölle

Dosentti Martti Häikiö viittasi arvostelussaan Historiallisen Aikakauskirjan numerossa 3/2000 s. 282 Juhani Suomeen. Professori Juhani Suomi kommentoi.

■ Aikakauskirjan viime numerossa *Martti Häikiö* kirjoitti *Hannu Rautkallion* ja *Pekka Hyvärisen* Kekkonen käsittelyistä teoksista. Jutun tarkoituksena oli ilmeisesti olla arvostelu. Yllätyksekseni havaitsin, että Häikiö käytti runsaasti tilaa minun tekemiseni selvittämiseen. Hän totesi minun mm. väittäneen Kekkonen-biografian uusinta osaa julkistettaessa, että ”tiedeyhteisö on sulkenut Hannu Rautkallion ulkopuolelleen”. Häikiön mukaan väite ei pidä paikkaansa ja on siksi Rautkallion kunniaa loukkaava.

En tiedä, mistä Häikiö on sitaatin suuhuni löytänyt. Tarkistin asian vasiten julkistamispäivän jälkeisistä lehdistä, ja niissä kaikissa todetaan minun vastanneen *Iltasanomien* kysymykseen ja todenneen tällöin, että Rautkallio ”on yleisesti katsottu ulos” suomalaisten historiantutkijoiden piiristä. Perustelin myöhemmin kantaani tiedotusvälineille toteamalla, että miltei jokainen uusimman historiamme tutkija on viime vuosina esittänyt arvionsa Hannu Rautkallion tutkimusotteesta ja hänen lähdekriittikistään. Arviot ovat olleet lähes poikkeuksetta kriittisiä. Itse esitin arvioni Aikakauskirjan palstoilla jo muutamia vuosia sitten. Kävin silloin systemaattisesti läpi Rautkallion vastikään julkistaman teoksen lähteitä ja sain hänet kiinni mitä erilaisimmista virheistä mukaan lukien lähdedokumentin väärentäminen. Rautkallio ei edes yrittänyt kumota todisteluaani.

Häikiö todisteli kirjoituksessaan laajasti, miten Rautkallio on tiedeyhteisön hyväksymä opettaja viitaten muun muassa siihen, että tämä on Tampereen yliopiston dosentti. En puutu Häikiön argumentointiin. Totean

vain, että Rautkallio on väitellyt poliittisesta historiasta ja että poliittisen historian opittuolot sijaitsevat Helsingissä ja Turussa.

Luonnehtiessaan minun esiintymistäni loukkaavaksi Häikiö antaa samalla näyteen siitä, miten kollegasta tulee puhua. Hän toteaa: ”Paheksunnan tai ihailun vire määräytyy sen mukaan, kuinka pitkälle kirjoittaja tai joku hänen arvostamansa henkilö oli valmis kuuntelemaan Neuvostoliiton etuja ja toiveita. Presidentti Urho Kekkonen ja hänen ihailijoidensa mielestä sopivaisuuden ja isänmaallisuuden raja oli Kekkonen toimissa. Juhani Suomelle Kekkonen oli tässä suhteessa lähes erehtymätön. Häntä paremmin paperein selvää vain Keijo Korhonen.”

Jos tämä on Häikiön tapa käydä tieteellistä keskustelua, sitä on turha edes aloittaa. Olen todennut sen ennenkin ja totean vielä kerran, että jos olen arvostelijoiden mielestä vetänyt Kekkonen osalta ”kotiin päin”, heidän on syytä osoittaa jokin konkreettinen tapahtuma tai tapahtumasarja, missä olen heidän mielestään käsitellyt Kekkonen kritiikittömästi. Väitteen tueksi tulee tietysti esittää myös todisteet. Sen jälkeen voidaan vaikkapa joukolla kokoontua puntaroidaan lähteiden todistusarvoa ja tapaa, jolla olen omiani käyttänyt. Sillä tavalla tieteellistä keskustelua oli ennen tapana käydä.

Muilta osin Häikiön ”arvosteluun” ei maksa vaivaa puuttua.

PANU PULMA

Historiankirjoituksen historiaa Oslon maailmankongressista

Dosentti Panu Pulma täydentää Tapio Bergholmin kongressiraporttia (Haik 3 s. 223).

■ Dosentti *Tapio Bergholm* raportoi (Haik 3/2000) kokemuksistaan 19. historian maa-